

«**Δ**εν πρόκειται να καθίσω εδώ και να αναλύσω την ερωτική μου ζωή. Θα πω ότι ακόμα δεν έχω ξεπεράσει το πώς είναι πλασμένες οι γυναίκες και ότι θα πάω στον τάφο θέλοντας ακόμα να χαϊδεύω τον πιονό και τα θυζιά τους. Θα πω επίσης ότι η ερωτική πράξη, αν είναι ειλικρινής, είναι μία από τις καλύτερες ιδέες που έβαλε η Σατανάς (σ.σ. δεν είναι λάθος το "η", έτσι το γράφει) σ' εκείνο το μήλο που έδωσε στο ερπετό για να το δώσει στην Εύα. Η καλύτερη ιδέα σ' εκείνο το μήλο όμως είναι το να παίξεις τζαζ».

Κοιτάζω με προσοχή τη φωτογραφία του Κερτ Βόνεγκατ στο «αυτί» του βιβλίου «Χρονοσεισμός», που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Πατάκη, σε μετάφραση του Χριστόδουλου Λιθαρή. Ο μυστακοφόρος συγγραφέας με το κοστουμί και τη γραβάτα με κοιτά με το πιο αθώο ύφος του κόσμου. Δύσκολο να φανταστεί κανείς ότι το πρόσωπο αυτό είναι ένας από τους πιο ανατρεπτικούς, σαρκαστικούς, αντισυμβατικούς και ευφυείς συγγραφείς της αμερικανικής λογοτεχνίας. Ο Βόνεγκατ έχει γράψει δεκατέσσερα μυθιστορήματα, τρεις συλλογές διηγημάτων και πέντε δοκίμια. Έχει φανατικούς αναγνώστες σε όλο τον κόσμο. Και είναι αλήθεια πως δύσκολα μπορεί κανείς να ξεχάσει ή να προσπεράσει το «Σφαγείο νούμερο 5» και άλλα του βιβλία. Χρησιμοποιεί ευρηματικά την επιστημονική φαντασία και το σουρεαλιστικό χιούμορ αποσκοπώντας στο να βρει έναν ολόδοκο του τρόπο να μιλήσει για την τραγωδία, την αδικία, την ανισότητα, αλλά και τη γελοιότητα του κόσμου μας.

Ο «Χρονοσεισμός» είναι το τελευταίο βιβλίο του – κυκλοφόρησε το 1997. Πέθανε στη Νέα Υόρκη το 2007 αφήνοντας κριτικούς και αναγνώστες να ψάχνουν έως σήμερα τις μετέπειτα βιογραφίες του για να ανακαλύψουν το αληθινό νόημα πίσω από το κλείσιμο του ματιού στον αναγνώστη και να αποκωδικοποιήσουν το χιούμορ του.

Χρησιμοποιώντας το επιστημονικής φαντασίας alter ego του, τον Κίλγκορ Τρά-

Στο μυαλό του Βόνεγκατ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΠΕΙΟΓΛΟΥ

Κερτ Βόνεγκατ

ΚΕΡΤ ΒΟΝΝΕΓΚΑΤ

Χρονοσεισμός

Μετάφραση: Χριστόδουλος Λιθαρής
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Πρόκειται για μια συλλογή από προσωπικές σκέψεις, ένα διάσπαρτο συνονθύλευμα μυθοπλασίας και ρεαλισμού, αυτοβιογραφίας και φιλοσοφικών συλλογισμών των οποίων ο «παραλογισμός» είναι εξ ολοκλήρου ο λόγος για τον οποίο έχει ενδιαφέρον

ουτ, ο Βόνεγκατ μιλάει για το «απείθαρχο» βιβλίο του ήρωά του, του οποίου η υπόθεση θα ήταν ότι εμφανίζεται ένα ξαφνικό σφάλμα στο χωροχρονικό συνεχές, δημιουργώντας ένα πρόβλημα 10 ετών στον χρόνο. Όλοι αναγκάζονται να ζήσουν ξανά εκείνη την περίοδο της ζωής τους, με κάθε λέξη και πράξη να επαναλαμβάνεται ακριβώς, από το 1991 έως το 2001, οπότε η ζωή τους προχωρά για άλλη μια φορά.

Πρόκειται για μια συλλογή από προσωπικές σκέψεις, ένα διάσπαρτο συνονθύλευμα μυθοπλασίας και ρεαλισμού, αυτοβιογραφίας και φιλοσοφικών συλλογισμών των οποίων ο «παραλογισμός» είναι εξ ολοκλήρου ο λόγος για τον οποίο έχει ενδιαφέρον. Πραγματικά, παίρνεις μια καλή ιδέα του τι σημαίνει να βρίσκεσαι στο απίστευτο μυαλό του Βόνεγκατ. Η ιδέα πίσω από τα κείμενα είναι ότι η ζωή είναι ένα σκουπίδι και κανείς μας δεν έχει ελεύθερη βούληση. Αν το πιστεύεις αυτό, τότε μόνο ένα πράγμα μπορείς να κάνεις: να τα δεις όλα από τη γελοία τους πλευρά. Λογική επιλογή, την οποία συμμαριζείται απόλυτα ο συγγραφέας.

Σε αυτό το απίθανο πλαίσιο των ανεξάντητων και αστείων γεγονότων του βιβλίου για τον παραλογισμό της ζωής συνδυάζει τη μυθοπλασία με την αυτοβιογραφία όπως ποτέ άλλοτε. Ποτέ δεν θόλωσε τη γραμμική μεταξύ μυθοπλασίας και μη λογοτεχνίας με έναν τόσο ιδιότροπο τρόπο, όπως κάνει εδώ. Καθ' όλη τη διάρκεια υπάρχει η σατιρική άποψη ότι η ανθρώπινη φυλή απλώς δεν θα ήξερε τι να κάνει με τον εαυτό της αν μας έβαζαν ποτέ σε θέση απόλυτα ελεύθερης βούλησης. Οχι, δεν είναι μισάνθρωπος, απλώς λυπημένος. Και ίσως να νιώθει και ηττημένος όσο ποτέ άλλοτε.

Οι άνθρωποι στον «Χρονοσεισμό» –σαν τον Σίσυφο–φτιάχνουν και ξαναφτιάχνουν τον κόσμο τους μέσα στον χρόνο, δίχως τα επιθυμητά αποτελέσματα. Παρά όμως την «απαισιόδοξη» –δοκιμακή σχεδόν– γραφή του ο Βόνεγκατ είναι πάντα μια καλή παρέα για να σκεφτείς και να χαμογελάσεις βεβαίως.